

ZAPOSLITVENE PRILOŽNOSTI

Gradbeništvo po številu zaposlenih najhitreje rastoča panoga

MILKA BIZOVIČAR

Delodajalci optimistično vstopajo v drugo polovico leta. Iskali bodo 31.100 delavcev (toliko kot lani), največ ponudbe pa bo za šoferje težkih tovornjakov, zidarje, varilce in kuharje. Tretjina podjetij z najmanj desetimi zaposlenimi napoveduje porast povpraševanja po svojih izdelkih, pet odstotkov pa zmanjšanje. Kot je pokazal napovednik zaposlovanja, ki ga na podlagi ankete med delodajalci vsakega pol leta pripravi zavod za zaposlovanje, so najbolj optimistični delodajalci v panogi poslovanja z nepremičninami, kjer skoraj vsako drugo podjetje pričakuje povečan obseg dela, enako si obeta tudi več kot tretjina podjetij v raznovrstnih poslovnih dejavnostih, zdravstvu in socialnem varstvu, IKT, gradbeništvo in gostinstvu. Trend rasti zaposlovanja v

skoraj vsakega četrtega delavca v Sloveniji, bo priložnost za približno 4000 ljudi. Seznam najbolj iskanih poklicev je zdaj že stalnica: na vrhu lestvice so tokrat vozniki težkih tovornjakov in vlačilcev (potrebe bodo po 1760 osebah), delavci za preprosta dela (1330), zidarji in varilci, sledijo prodajalci. Povpraševanje po slednjih se bo v primerjavi z lanskimi napovedmi zmanjšalo za tretjino, na dobrih 900. Skoraj toliko oziroma za skoraj dve tretjini več kot lani bo predvidoma potreb po elektroinstalaterjih.

Na polovico razpisov ni prijav

V prvi polovici leta je 45 odstotkov podjetij, ki so sodelovala v anketi in skupaj zaposlujejo tretjino vseh delavcev v državi, imelo težave pri iskanju ustreznih kadrov. Skoraj polovica jih je povedala, da se na prosto delovno mesto sploh ni nihče prijavil, kandidate pa so zavračali zaradi pomanjkanja delovnih izkušenj, poklicno specifičnih znanj in neustrezne izobrazbe, pa tudi zaradi nezadovoljive telesne sposobnosti, odnosa do strank ter sposobnosti reševanja problemov. S pomanjkanjem kandidatov so se bolj srečevali v velikih podjetjih, o tem jih je poročalo kar 66 odstotkov (v primerjavi z letom dni je to tri odstotne točke manj), med panogami pa najbolj izstopajo gostinstvo ter zdravstvo in socialno varstvo, pa tudi gradbeništvo, predelovalne dejavnosti ter promet in skladiščenje.

Delodajalci imajo pogosto težave z iskanjem kadra za poklice, ki so slabše plačani, fizično zahtevni in/ali za katere je značilen neugoden delovni urnik. V podjetjih, kjer ne dobijo dovolj kadrov, najpogosteje dodatno delo opravljajo že zaposleni z nadurnim delom, kar poveča možnost za nezadovoljstvo in dodatne odhode, podjetja pa tudi najemajo zunanje izvajalce ali pa usposobijo že zaposlene za druga delovna mesta, precejšen delež pa jih je zaradi tega že tudi zavrnilo naročila.

milka.bizovicar@delo.si

DO NOVEGA LETA BODO DELODAJALCI ODPRLI 17.300 NOVIH DELOVNIH MEST, ZA ZAPOLNITEV IZPRAZNIJENIH (UPOKOJITVE, PORODNIŠKI DOPUSTI, ODHODI) PA BODO ISKALI 13.800 LJUDI.

gradbeništvo se bo povečeval. V zadnjem letu je število delavcev v panogi naraslo za več kot desetino, na približno 64.000, za skoraj toliko naj bi se povečalo tudi v prihodnjega pol leta. V poslovanju z nepremičninami bodo predvidoma zaposlili dodatnih 400 delavcev, kar pomeni šestodstotno rast v panogi, v trgovini, ki je druga največja zaposlovalka (115.000 delavcev), pa okrog 2000. V predelovalnih dejavnostih, kjer so se v zadnjih dveh letih okrepili za kar 17.000 novih delovnih mest in zaposlujejo že

FOTO SHUTTERSTOCK

Če potencialnega šefa srečate na plaži, ostanite formalni

POLETI SE SEZNAM VPRAŠANJ, KI JIH IMAMO PRED ZAPOSLITVENIM INTERVJUJEM, ŠE PODALJŠA. KAJ OBLEČI V NAJVEČJI VROČINI? KAJ, ČE NA PLAŽI SREČAMO OSEBO, PRI KATERI SMO DVA DNEVA PREJ IMELI ZAPOSLITVENI RAZGOVOR? KAJ STORITI, ČE SMO POVABILO ZA RAZGOVOR PREJELI RAVNO V TERMINU, KO BOMO NA DOPUSTU? ALI, ŠE BOLJ ZOPRNO, ČE SMO MED DOPUSTOM IZKLOPILI ELEKTRONSKO POŠTO IN ZATO ZAMUDILI TERMIN, KO NAJ BI IMELI POGOVOR S POTENCIALNIM DELODAJALCEM?

MILKA BIZOVIČAR

Odgovore na nekaj najpogostejših dilem smo poiskali pri strokovnjakih. Kako se

obleči za razgovor, da bomo zadoslili normam in nam hkrati ne bo prevroče, smo vprašali Leo Pisani, svetovalko za celovito podobo osebnosti. Ko izbiramo garderobo, moramo imeti v mislih, da nas iz podjetja na zaposlitveni intervju pokličejo zato, da nas vidijo in poslušajo. Zato je pomembno vse: kako vstopimo v prostor, kako se rokujemo, kako sedimo, kakšna je mimika telesa med pogovorom. Zelo pomemben je samozavesten pogled v oči, če tega ne zmoremo,

pa v navidezno tretje oko, in seveda, kako smo oblečeni. Izbor obleke je odvisen od okolja, panoge in našega bodočega delovnega mesta, poudarja Pisanijeva. Če vemo, kako formalno ali neformalno so oblečeni zaposleni v podjetju, se lahko prilagodimo. O tem se lahko tudi pozanimamo v podjetju, pri čemer je skrb, da bi zaradi tega naredili slab vtis, odveč. Ravno nasprotno – v podjetju bodo zaznali, da nam je mar, je prepričana strokovnjakinja, in dodaja: »Pomembni so splošna osebna urejenost, sveža pričeska, za ženske diskretno ličenje in urejeni čevlji. Priporočam zaprte čevlje ne glede na temperaturo. Oblečila naj imajo rokave, naj ne bodo prosojna ali zelo oprijeta. Bele hlače, ki jih tako radi nosimo poleti, so lahko slaba izbira, saj so večinoma prosojne in se skozi njih vidi spodnje perilo. V poslovnem svetu velja, da

naj se spodnje perilo ne vidi skozi oblečilo, to velja tudi za moške spodnje majice. Neprimerna so oblečila za šport in oblečila za neurbano okolje: kratke hlače, obleke za plažo, majice z napis, prav tako tudi čevlji, ki so oblikovani za plažo, šport ali večerne prireditve.«

PRED RAZGOVOROM PREVERITE KAKOVOST BREŽIČNE LINIJE, PRI USKLAJEVANJU URE RAZGOVORA PA BODITE POZORNI, ŠE POSEBEJ, ČE STE V RAZLIČNIH ČASOVNIH PASOVIH.

Ne le da vidno prepoteni na razgovoru ne bomo naredili najboljšega vtisa, tudi počutili se ne bomo dobro. »Če se pripelžete od daleč, se lahko preoblečete v avtu,« svetuje, s čemer poskrbimo še, da oblačila ne bodo zmečkana. Predlaga tudi takšne barve obleke, da morebitno potenje ne bi pustilo vidnih sledov, prav tako to neprijetnost pomaga zakriti plastenje – pot ostane na prvi plasti oblačila. Pozorni moramo biti na ličenje. Brez njega lahko delujemo manj profesionalno, poudarja Pisanijeva, biti pa mora diskretno. Modna moška brada naj bo urejena in čim krajša, saj poraščenost obraza lahko moti pri dobri komunikaciji, ker ne vidimo obraza in vseh mišic, ki se premikajo na obrazu med pogovorom. Lahko se zdi, da nekaj skrivamo. In največja napaka, ki jo lahko naredimo, ko se uredimo za zaposlitveni intervju? »Da preveč samozavestno predvidevamo, da podoba ni pomembna, da bodo že spoznali, da smo najustreznejši za to delovno mesto, in da se z videzom ne ukvarjamo,« pravi, saj to deluje nespoštljivo, kot da smo mimogrede prišli na intervju in nam je vseeno, ali bomo sprejeti ali ne. »Če se nismo potrudili za svojo podobo, se zdi, kot da nimamo dovolj energije. Zato lahko bodoči delodajalci predvidevajo, da nam bo zmanjkalo energije tudi za dobro delo in dobro komunikacijo z zaposlenimi.«

Včeraj skupaj na razgovoru, danes pa v kopalkah

Primer, ko na plaži, na večerji v hotelu ali pa v počitniškem naselju srečamo direktorja podjetja ali katero drugo osebo, s katero smo se še pred nekaj dnevi pogovarjali o zaposlitvi, sploh ni tako redek, kot bi si morda kdo mislil. Kaj torej storiti? Potencialnega delodajalca pocukati za rokav in ga spomniti na srečanje, »v izvidnico« poslati otroka ali pa se izogibati stiku in se spraševati, ali se spomni ... Res, da se poslovno in zasebno okolje čedalje bolj prepletata, a kot poudarja Laura Smrekar, direktorica komuniciranja v Competu, v poslovnem svetu obstajajo pravila komunikacije in vedenja, ki se jih je smiselno držati. »Ne bi bilo najbolj primerno, da pričnemo predstavnik delodajalca sami 'nadlegovati' z našimi poslovnimi koraki. Posebno dopust, ki je namenjen temu, da se sprostito in pozabimo na svoj 'poslovni jaz', je delikaten čas, do katerega smo ljudje lahko precej zaščitniški. Vdor poslovnega v ta 'intimen čas' se lahko razume kot neprimeren. Prav tako to ne bi bilo primerno storiti na kakšnem družabnem dogodku ali na zabavi. Ljudje imamo radi svoj mir, svojo intimo. Če smo kot kandidati preveč vsiljivi, si lahko s tem naredimo več škode kot koristi,« poudarja Laura Smrekar. Psihologinja Alenka Kraljič, ki je v kadrovske družbi Trenkwalder odgovorna za razvoj poslovanja, se strinja. Primerneje je, da so kandidati, sploh če je zaposlitveni

postopek še v bolj začetni fazi, bolj formalni. »Če osebo iz podjetja srečajo, naj vzpostavijo očesni kontakt in pozdravijo z *Dober dan* ter počakajo na odziv. Če se nagovorjeni odzove s pozdravom in dodatnimi besedami, je prav, da se kandidat primerno vključi v nadaljnjo komunikacijo in pri tem ohranja tako psihološko kot fizično distanco. Če pa je bil prvi odziv na pozdrav le pozdrav nazaj, naj pa pri tem ostane.«

V hribih, namesto na intervjuju

Povsem realno je, da nas iz podjetja, kamor smo poslali ponudbo za zaposlitev, povabijo na razgovor ravno v času, ko smo na dopustu. Ali še huje, da vabila sploh ne opazimo, dokler termin ni že mimo. Kako se rešiti iz zadrege? Delodajalci večinoma razumejo in spoštujejo, da imajo kandidati določene vnaprej načrtovane aktivnosti, ki jih ni mogoče prestaviti, zatrjuje Kraljičeva. »Pojasnite okoliščine, v katerih ste se znašli, torej da se pogovora fizično ne boste mogli udeležiti, predlagajte srečanje po skypu. Uporaba tega medija je tudi v kadrovske skupnosti že običajna praksa, je pojasnila Ksenija Štrekelj, direktorica področja Iskanja in selekcije v regiji Adriatik iz podjetja Adecco, ter opozorila: »Pred razgovorom preverite kakovost brezžične linije, pri usklajevanju ure razgovora pa bodite pozorni, še posebej če ste v različnih časovnih pasovih. Za čas razgovora si zagotovite miren prostor, v katerem ne bo motečih dejavnikov in boste lahko slišali ter v miru odgovarjali na vprašanja. Za razgovor se tudi ustrezno uredite. Nihče ne pričakuje, da imate s seboj na dopustu obleko in kravato ter salonarje, a vendarle namenite tudi temu delu razgovora ustrezno pozornost, ker šteje.« Kot poudarjajo sogovornice, bi lahko kakšno dodatno točko morda prinesla tudi prekinitve dopusta (če smo blizu) in osebna udeležba na razgovoru, ne vidijo pa tega kot najboljšo rešitev. Nič hudega tudi ni, če posku-

LEA PISANI: OBLAČILA NAJ IMAJO ROKAVE, NAJ NE BODO PROSOJNA ALI ZELO OPRIJETA. BELE HLAČE, KI JIH TAKO RADI NOSIMO POLETI, SO LAHKO SLABA IZBIRA ZA NA RAZGOVOR.

šamo predlagani termin za osebni razgovor z utemeljitvijo prestaviti, iz podjetja bodo sporočili, ali je v skladu z njihovo predvideno časovnico kadrovskega postopka to sploh mogoče. »Tako ko ugotovite, da ste spregledali pošto s povabilom na prvi razgovor, se je treba odzvati. Napišite opravičilo in prošnjo za nov termin,« predlaga Kraljičeva, Laura Smrekar pa potrjuje, »da, čisto mogoče je, da se bo delodajalec negativno odzval na predlog, toda na to v nobenem primeru ne moremo vplivati.« Štrekljeva svetuje, da osebo, ki je poslala povabilo, če je mogoče, raje pokličimo po telefonu in ji tako pojasnimo, kaj se je zgodilo.

Komaj zaposlen, pa že na dopust

Ste v vse ožjem izboru kandidatov za delovno mesto, ki si ga res želite, približuje pa se tudi datum odhoda na daljše potovanje, ki ste ga načrtovali že leta? Kdaj povedati kadrovniku, da bi že po zelo kratkem času na novem delovnem mestu odšli na daljši dopust, ne da bi si s tem zaprli možnost in da bi zaradi tega podjetje izbralo drugega kandidata? »Poznam nekaj podobnih primerov in lahko zatrdim, da so v primerih, ko sta se delodajalec in kandidat o tem odkrito pogovorila, stvari lepo stekle in to ni bila ovira. Ko delodajalci izbiramo sodelavce, iščemo osebo, ki bo z nami dolgočasno gradila zgodbo podjetja. Za nas so pomembne kompetence, znanja in izkušnje kandidata, pa tudi njegove vrednote in pogled na svet. Ko srečamo takšno osebo in najdemo sinergije, nam je v interesu, da se odnos razvija pozitivno in produktivno. Od kandidata in narave novega delovnega mesta bo odvisno, ali bo morda sam samoiniciativno preložil potovanje, ga skrajšal ali odpovedal. Verjamem tudi, da bo delodajalec, ki se odloči za kandidata finalista, pustil prostor za kompromise in sprejel dejstvo, da je kandidat tovrstno potovanje načrtoval in rezerviral že pred časom,« meni Laura Smrekar, ki se strinja s preostalima sogovornicama, da sta iskrenost in odprta komunikacija vedno pravi temelj za sodelovanje. Kot pravi: »Vnaprej načrtovano in že plačano daljše potovanje je zagotovo tema, ki jo je treba izpostaviti v okviru dogovorov o nastopu na novo delovno mesto. Če imata obe strani interes za vključitev v podjetje, bosta našli skupno pot,« pravi Alenka Kraljič, Ksenija Štrekelj pa opozarja še na en vidik: podjetje ima s tem možnost, da prilagodi delovni proces in se izogne morebitnim zamudam oziroma neizpoljenim nalogam, posameznik pa s tem pokaže odgovornost in etičnost. »Podjetja svoje sodelavce izbirajo na osnovi kompetenc, znanj, izkušenj in tudi osebnostnih lastnosti, primerne sodelavce pa bodo pripravljene tudi počakati,« še dodaja Štrekljeva.

milka.bizovicar@delo.si

Priložnost za »hudo študentsko izkušnjo«

Študenti, ki imajo vozniško dovoljenje ter so navdušeni nad organizacijo dogodkov in vodenjem projektov, jih zanima ustvarjanje vsebin za družbena omrežja ter avgusta in del septembra nimajo načrtovanih obveznosti, se lahko prijavijo na »hudo študentsko delovno mesto«, kot so zapisali v Zavarovalnici Triglav. Izbrani kandidat, ki se bo prijavil na razpis do 28. julija, bo pomagal pri organizaciji in promociji 8. Triglav teka, ki bo 7. septembra na Brdu pri Kranju. To je priložnost za neprecenljivo, plačano izkušnjo pod mentorstvom strokovnjakov, ki bo dobro videti v življenjepisu, vabijo k prijavam v Triglavu.

Prevroče, da bi delali ...

Mednarodna organizacija dela (ILO) ocenjuje, da bo leta 2030 zaradi zmanjšane produktivnosti, ki jo povzročata »vročinski stres«, izgubljenih 2,2 odstotka vseh delovnih ur, kar je enako 80 milijonom delovnih mest, v denarju pa to pomeni 2400 milijard ameriških dolarjev. Predpostavke temeljijo na dvigu temperatur za največ 1,5 stopinje Celzija, najbolj izpostavljeni panogi pa sta menda gradbeništvo in predvsem kmetijstvo. V tej panogi bo 60 odstotkov vseh pričakovanih izgub, v gradbeništvu pa 19 odstotkov. V Sloveniji so izgube ocenjene na 0,02 odstotka ur v vsaki od obeh najbolj ogroženih panog. Zdravstvene težave zaradi vročine se pojavijo pri temperaturah nad 35 stopinj Celzija in ob visoki vlažnosti zraka. Izpostavljenost visokim temperaturam med delom zmanjša fizično sposobnost delavcev, v najhujših primerih lahko vodi tudi v srčni infarkt.

Manj brezposelnih, a zaposlovanje se umirja

V evidenci brezposelnih je bilo konec junija 70.747 oseb, približno 1300 manj kot maja in 4200 manj ljudi kot junija lani. Od 5395 brezposelnih, ki jih je zavod odjavil iz evidence, se je zaposlilo oziroma samozaposlilo 3782 oseb. Delodajalci so zavodu sporočili 12.100 prostih delovnih mest, to je desetine manj kot lani. Najpogosteje so iskali čistilce, voznike tovornjakov, prodajalce in delavce za preprosta dela. Junija se je v evidenco brezposelnih prijavilo 4130 oseb, več kot polovica zaradi poteka pogodbe za določen čas. Brezposelnost je v Sloveniji med najnižjimi v Evropi. Maja je po podatkih evropskega statističnega urada znašala 4,4 odstotka, najmanj brezposelnih pa je na Češkem (2,2 odstotka) in v Nemčiji (3 odstotka). Največ brezposelnih je v Italiji (9,9 odstotka), Španiji (13,6 odstotka) in Grčiji (18,1 odstotka), povprečje EU pa je 6,3 odstotka.

